

Załącznik
do uchwały
Nr XXVII/236/2012
Rady Miejskiej w Wolborzu
z dnia 28 grudnia 2012 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINI W GMINIE WOLBÓRZ
NA LATA 2013 - 2017**

I. WPROWADZENIE

Zadaniem Państwa jest objęcie ochroną i opieką instytucji rodziny w szczególności poprzez udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Stąd jednym z głównych celów polityki społecznej państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami, w tym przed przemocą ze strony osób najbliższych. Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. nr 180, poz. 1493 ze zm.), z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 nr 64, poz. 593 ze zm.) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 nr 35, poz. 230 ze zm.).

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadza definicję przemocy w rodzinie, czyli przemocy stosowanej w relacjach między najbliższymi osobami, określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania pracowników socjalnych, organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz osób będących sprawcami przemocy. Ustawa zawiera formy pomocy z jakich może skorzystać osoba dotknięta przemocą w rodzinie. Na gminy i powiaty ustawa nakłada obowiązek tworzenia, m.in. własnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenie poradnictwa, interwencji kryzysowej, prowadzenia ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy, przygotowania oraz prowadzenia działań korekcyjno-educacyjnych, jakie stosuje się wobec sprawców przemocy

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadaniem własnym gminy w szczególności jest :

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W związku z tym, iż nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników ryzyka występowania przemocy w rodzinie, kwestię przemocy reguluje również ustawa z dnia

26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która jako jedno ze skutecznych środków przeciwdziałania alkoholizmowi wskazuje potrzebę kształtowania polityki społecznej poprzez przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Powyższa ustawa nakłada na samorząd gminny, w ramach prowadzonych działań związanych z profilaktyką antyalkoholową, obowiązek udzielania rodzinom, dotkniętym problemem alkoholowym, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593) określa zadania jednostek i pracowników pomocy społecznej do udzielania jej osobom i rodzinom pomocy społecznej w szczególności z powodu przemocy w rodzinie (art. 7). Zapis ten zobowiązuje ośrodki pomocy społecznej do udzielania wszelkiej pomocy osobom narażonym na przemoc domową.

Znaczącym elementem w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskiej Karty”. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie Procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. nr 209 poz.1245), które weszło w życie 18 października 2011 r. określa metody i formy wykonywania zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Jej głównym celem jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Gmina Wolbórz, podejmując to obligatoryjne zadanie, zarządzeniem Nr 18 /2012 Burmistrza Wolborza z dnia 20 marca 2012 r. powołała Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Celem strategicznym niniejszego Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wolbórz oraz podniesienie skuteczności podejmowanych działań. Zakłada się, że niniejszy Program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie i przyczyni się on do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.

II. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Zjawisko przemocy domowej w odróżnieniu od przemocy incydentalnej jest procesem występującym w określonym w czasie, charakteryzującym się swoistym przebiegiem i dynamiką. Ze względu na swoją specyfikę ma tendencję do powtarzania się i eskalacji. Dotyczy zatem całości rodziny jako systemu, a jej skutki stanowią poważny problem natury społecznej. Zjawisko to ujmowane jest z różnych perspektyw: prawnej, psychologicznej, społecznej, moralnej, medycznej.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2, ust. 2 ustawy).

Określenie przemoc domowa odnosi się do dowolnego rodzaju przemocy: fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej, jaki ma miejsce w obrębie rodziny. Dotyczy najczęściej małżonków, dzieci, rodzeństwo, starszych członków rodziny lub inne osoby zamieszkujące wspólnie. Ze względu na fakt, iż dokonuje się ona w sytuacji dysproporcji sił czyli ograniczonej zdolności do samoobrony, dotyka ona najczęściej osoby słabsze, kobiety, dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne.

III. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Trudno jest jednoznacznie określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie. W listopadzie i grudniu 2010 roku, na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, TNS OBOP (Ośrodek Badania Opinii Publicznej) przeprowadził – w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – badanie dotyczące diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Zebrany materiał składał się z 3000 uzyskanych wywiadów i pozwolił na pokazanie problemu w szerszej perspektywie poznawczej. Z badań wynika, że wśród ogółu ofiar przemocy w rodzinie 39% stanowią

mężczyźni, a 61% – kobiety, które stanowią największy odsetek ogółu ofiar w przypadku przemocy seksualnej w rodzinie (90%). W przypadku przemocy fizycznej kobiety stanowią 63% ogółu ofiar, a mężczyźni 37%. Podobnie jest z ofiarami przemocy psychicznej – 64% z nich stanowią kobiety, a 36% – mężczyźni. Wśród ofiar przemocy ekonomicznej jest 70% kobiet i 30% mężczyzn. W opinii badanych fakt bycia mężczyzną wyraźnie zwiększa prawdopodobieństwo dopuszczenia się przemocy fizycznej i seksualnej, natomiast sprawstwo przemocy psychicznej i ekonomicznej jest znacznie słabiej związane z płcią. Z zebranych danych wynika, że większość badanej populacji ma doświadczenia z przemocą w rodzinie, o ile nie osobiste, z własnego życia, to pośrednie, znając rodziny dotknięte problemem przemocy w rodzinie. Przemocy, niezależnie od jej formy, najczęściej towarzyszy alkohol (45% przypadków). W dalszej kolejności przemoc współwystępuje z brakiem pieniędzy (18%), problemami małżeńskimi (15%) i problemami w pracy (10%). Prawie połowa respondentów (47%) jest zdania, że system prawny w naszym kraju w większym stopniu chroni ofiary przemocy w rodzinie, jeśli są nimi kobiety. W większym stopniu mężczyźni chroni on w opinii co dziewiątego badanego (11%). Co czwarty badany (24%) zgadza się, że polskie prawo w równym stopniu chroni ofiary przemocy w rodzinie niezależnie od ich płci.

Przemoc w rodzinie jest jednym z trudniejszych problemów do zbadania, wobec czego otrzymywane wyniki mogą odbiegać od rzeczywistych ilościowych i jakościowych aspektów tego zjawiska. Doświadczenie agresji, przemocy, gdzie sprawcami są najbliższe osoby jest niezwykle trudnym przeżyciem. Dlatego też osoby uwięzione w przemoc, a w szczególności ofiary, wytwarzają szereg mechanizmów psychologicznych racjonalizujących sytuację i ułatwiających psychiczne przetrwanie (np. usprawiedliwianie sprawców, obwinianie siebie, usprawiedliwianie własnej bezradności). Dodatkowym czynnikiem blokującym ujawnianie aktów przemocy jest presja społeczna przed powierzeniem „tajemnic” rodzinnym osobom postronnym. Związane jest to również ze znaczeniem i wartościami, jakie w naszej kulturze przypisuje się rodzinie. Wobec tego, część osób badanych może powstrzymywać się przed ujawnianiem faktów i przekonań związanych z przemocą w swoim środowisku, a więc skala zjawiska może być większa.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY WOLBÓRZ

Na terenie Gminy Wolbórz przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi

dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Przypadki przemocy domowej są w ostatnim okresie coraz częściej ujawniane. Zauważa się, że dotychczasowe działania informacyjne prowadzone w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wolbórz na lata 2010-2012 skutkują z jednej strony zmianą świadomości społecznej, co przejawia się większą gotowością ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej strony wiąza się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Strategicznym podmiotem zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zasadniczym celem Zespołu jest realna współpraca służb na rzecz osób uwięzanych w przemoc domową i budowanie lokalnego systemu wsparcia instytucji i służb dla wypracowania formuły skuteczniejszej współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych pracujących w Gminie Wolbórz, w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Zespół może tworzyć grupy robocze.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli podmiotów z terenu Gminy Wolbórz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) wskazywanie priorytetów oraz inicjowanie nowych przedsięwzięć dla zwiększenia skuteczności realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

- 7) współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolborzu w zakresie wniosków o leczenie odwykowe oraz informacji o przemoc domowej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Wolbórz zdecydowanie wzrasta. W okresie od 01 stycznia 2011r. do 01 listopada 2012r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 11 Niebieskich Kart, za czym szło zwołanie posiedzenia grup roboczych. Osobami zgłaszającymi byli głównie pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu. Sprawy rodzin na bieżąco są monitorowane.

	2010	2011r.	2012r.
Zarejestrowane Niebieskie Karty przez Zespół Interdyscyplinarny	0	2	11
Posiedzenia Grup Roboczych	0	2	11

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej

Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego ofiarami przemocy w rodzinie są głównie kobiety, w dwóch przypadkach ofiarą było dziecko, zaś w innych dwóch - mężczyźni.

Ofiary przemocy	2010r.	2011r.	2012r.
Kobiety	2	2	8
Mężczyźni	0	0	2
Dzieci	1	1	1

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej

Zdiagnozowane problemy w tych rodzinach to przede wszystkim:

- konflikty rodzinne i pokoleniowe (teść – synowa, ojciec – syn, matka – córka) – 5 osób,
- stosowanie przemocy wobec dzieci - 2 osoby,
- stosowanie przemocy przez jednego z małżonków – 4 osoby.

Sprawcami przemocy są w większości mężczyźni, w dwóch przypadkach sprawcą była kobieta.

Działania instytucji na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie

	2010	2011	2012
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	• pomoc finansowa – 3 rodziny • praca socjalna – 3 rodziny • pomoc w dożywianiu dzieci w szkole – 2 rodziny	• pomoc finansowa – 2 rodziny, • praca socjalna – 2 rodziny • pomoc w dożywianiu dzieci w szkole – 1 rodzina, • skierowanie sprawy rodziny do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. III Wydział Rodzinny i Nieletnich z uwagi na zaniedbania opiekuńcze – wychowawcze – 1 osoba	• pomoc finansowa – 5 rodzin, • praca socjalna – 11 rodzin, • pomoc w dożywianiu dzieci w szkole – 5 rodzin, • skierowanie sprawy rodziny do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. III Wydział Rodzinny i Nieletnich z uwagi na zaniedbania opiekuńcze – wychowawcze – 1 osoba
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	• skierowanie wniosku do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego – 1 osoba,	• współpraca z prokuraturą, • motywowanie do podjęcia leczenia – 2 osoby	• współpraca z prokuraturą – 5 osób, • skierowanie na leczenie w Stacjonarnym Ośrodku Uzależnień - 1

	współpraca z kuratorem sądowym dla nieletnich oraz dla dorosłych		osoba pomoc w rozpoczęciu terapii w Poradni Odwykowej w Piotrkowie Tryb. - 1 osoba.
--	--	--	--

Opracowanie własne

Dane dotyczące przemocy domowej Komisariatu Policji w Wolborzu

Ze statystyk Komisariatu Policji w Wolborzu wynika, że przemoc domowa jest ciągłym zjawiskiem występującym na terenie Gminy Wolbórz.

	2010	2011	2012
Interwencje domowe	420	112	89

Dane Komisariatu Policji w Wolborzu

Jak wynika z powyższej tabeli liczba interwencji domowych z roku 2011 na rok 2012 zmalała. Jednak problem przemocy domowej istnieje w dużym stopniu na terenie Gminy Wolbórz.

W 2010 r. interwencje domowe, w których założono Niebieskie Karty dotyczyły stosowania przemocy, gdzie sprawcą był mężczyzna. Wszyscy byli pod wpływem alkoholu. W 2011r. Komisariat Policji w Wolborzu prowadził 6 postępowań dotyczących art. 207 Kodeksu Karnego, które zostały zakończone skierowaniem aktu oskarżenia do Prokuratury. Spośród tych 6 przypadków w 4 rodzinach założona została Niebieska Karta.

Dane dotyczące zjawiska przemocy z placówek oświatowych w Wolborzu

Na podstawie informacji uzyskanych od szkolnych koordynatorów programów profilaktycznych wynika, że wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjum podczas przerw lekcyjnych zdarzały się akty przemocy fizycznej (popychanie, podcinanie nóg, niszczenie własności, kopanie, plucie, szarpanie, bójki oraz werbalnej (wulgarne

słownictwo, przezywanie, wyśmiewanie, grożenie, ośmieszanie, namawianie, obrażanie, izolowanie).

Największym problemem w szkole jest używanie wulgarnego słownictwa wśród uczniów. Uczniowie mają możliwość zgłaszania występujących aktów agresji bezpośrednio do wychowawcy lub pedagoga. Można zauważyć, że zachowania agresywne u dzieci są najczęstszym sposobem rozwiązywania konfliktów w ich otoczeniu, sposobem na zdobywanie lepszej pozycji w grupie lub ochroną przed atakami innych.

V. REALIZACJA PROGRAMU

1. Realizatorzy Programu

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu,
- Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Punkty Informacyjno-Konsultacyjne dla Uzależnionych i ich rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy,
- Placówki oświatowe.

2. Partnerzy w realizacji Programu

- Komisarjat Policji w Wolborzu,
- Miejski Ośrodek Zdrowia,
- Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Abstynenckiej „Zacisze”
- Organizacje pozarządowe z terenu Gminy Wolbórz,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Piotrkowie Tryb.
- Kościół,
- Media,
- Eksperti zapraszani do współpracy poprzez realizatorów programu.

3. Instytucjonalne wsparcie zewnętrzne:

- Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb.
- Prokuratura Rejonowa w Piotrkowie Tryb.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Tryb.

4. Adresaci Programu.

Adresatami Programu są mieszkańcy gminy Wolbórz, w tym w szczególności:

- Rodziny zagrożone pojawieniem się przypadków przemocy ze strony członków rodziny.
- Ofiary i świadkowie przemocy w rodzinie.
- Sprawcy przemocy w rodzinie.
- Pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

5. Środki finansowe na realizację Programu.

- Budżet *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy w latach 2013-2017-* zgodny z planem finansowym Gminy obowiązującym w poszczególnych latach realizacji Programu.
- Środki finansowe na realizację Programu mogą pochodzić z następujących źródeł:
 - budżetu gminy Wolbórz, w tym z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż,
 - środków finansowych innych podmiotów współpracujących w zakresie realizacji Programu,
 - środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej.

Na realizację Programu Gmina Wolbórz przeznacza rocznie około
16 500,00 .zł, w tym:

Zadanie	Przybliżona roczna kwota
Szkolenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Ok. 4000,00 zł
Zakup literatury celem upowszechniania informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie Materiały edukacyjne /brozury, ulotki/.	Ok. 2700,00 zł
Programy profilaktyczne i warsztaty dla dzieci i młodzieży	Ok. 2500,00 zł
Warsztaty dla rodziców celem wzmocnienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach dysfunkcyjnych	Ok. 5000,00 zł.
Ogólnopolskie i lokalne kampanie informacyjno-edukacyjne przeciwko przemocy	Ok. 1300,00 zł.
Szkolenia pedagogów i nauczycieli	Ok. 1000,00 zł

6. Harmonogram realizacji działań Programu.

Program realizowany będzie od 01 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2017 roku. Dopuszcza się możliwość wprowadzenia do niniejszego Programu korekt wynikających z pojawiających się na bieżąco potrzeb, koniecznych do prawidłowej jego realizacji.

Szczegółowy harmonogram zadań spójnych z celami określonymi w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2013 - 2017” wskazujący realizatorów zadań, będzie przygotowywany każdego roku przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w odniesieniu do zaplanowanych środków na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i zatwierdzany zarządzeniem Burmistrza Wolborza.

7. Monitorowanie działań Programu.

Bieżące monitorowanie niniejszego Programu ma na celu ocenienie, czy osiąga on założone cele. Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialne są instytucje i organizacje wchodzące w skład „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy w latach 2013-2017”, zgodnie z ich kompetencjami i przeznaczeniem. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań i ocenę ich efektywności oraz wdrożenie działań naprawczych w sytuacji ujawnienia ewentualnych błędów i trudności.

8. Sprawozdawczość

Sprawozdawczość będzie dotyczyć realizacji celów i zadań ujętych w Programie, a wskaźniki osiągnięcia zamierzonych celów będą mierzone w okresach rocznych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu przedłoży sprawozdanie merytoryczne Burmistrzowi Wolborza oraz Radzie Miejskiej w Wolborzu, corocznie do końca lutego następnego roku jego realizacji.

9. Nadzór nad realizacją Programu

Za realizację Programu, koordynację przedsięwzięć podejmowanych na rzecz osób doświadczających przemocy oraz osób ją stosujących odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu. Jemu również powierza się odpowiedzialność za rozpatrzenie sygnalizowanych problemów związanych z realizacją Programu, jak i potrzebę wprowadzenia zmian do niniejszego dokumentu. Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu należy także diagnoza problemów i zasobów, analiza wyników przeprowadzanych badań oraz współpraca z partnerami przy realizacji Programu.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Burmistrz Wolborza.

VI. CELE, ZADANIA, DZIAŁANIA PROGRAMU

1. Cel główny i cele szczegółowe

Celem nadrzędnym „*Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy w latach 2012-2020*” jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Wolbórz i zwiększenie skuteczności podejmowanych działań. Cel nadrzędny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i określonych w ramach celów zadań. Ujęte w programie zadania będą realizowane przez wymienione w programie instytucje i organizacje.

2. Cele szczegółowe, zadania i działania Programu.

Cele szczegółowe Programu:

1. Podnoszenie świadomości mieszkańców Gminy Wolbórz o zjawisku i możliwościach przeciwdziałania przemocy..
2. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie .
3. Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz zapobiegania przemocy i niwelowania jej negatywnych skutków
4. Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 1

Podnoszenie świadomości mieszkańców Gminy Wolbórz o zjawisku i możliwościach przeciwdziałania przemocy.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki ewaluacji
1.	Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, m.in. w zakresie czynników zagrożenia oraz skutków i możliwości jej przeciwdziałania.	- Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy - Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem .	— Liczba podmiotów realizujących działania informacyjno-edukacyjne. — Liczba i rodzaj zorganizowanych kampanii, spotkań. — Liczba uczestników kampanii, spotkań.
2.	Gromadzenie i udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy na terenie Gminy Wolbórz i powiatu piotrkowskiego (instytucje i organizacje udzielające pomocy oraz programy realizowane w zakresie problematyki przemocy	- Rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, medycznej i socjalnej. -Utworzenie bazy informacji o podmiotach udzielających stosownej pomocy i stałe aktualizowanie jej przez MOPS, umieszczenie informacji na stronie internetowej MOPS. -Wydanie ulotek/broszur informacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie	— liczba osób korzystających z form pomocy psychologicznej, medycznej i socjalnej. — Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych na temat miejsc udzielania pomocy – informatorów, poradników, ulotek, broszur. — Liczba instytucji , w których rozpowszechniono materiały informacyjne. — Liczba i rodzaj podmiotów zamieszczonych w bazie danych instytucji.
3.	Edukacja służąca wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych	-Prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców.	— Liczba przeprowadzonych warsztatów umiejętności

	kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą		wychowawczych, — Liczba uczestników warsztatów umiejętności wychowawczych,
--	---	--	--

Cel operacyjny 2

Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki ewaluacji
1.	Systematyczne i kompleksowe diagnozowanie zjawiska przemocy.	- Ilościowe rejestrowanie przypadków występowania przemocy w życiu społecznym.	— Liczba wniosków Prokuratury o tymczasowe aresztowanie, — Liczba nakazów opuszczenia lokalu, — Liczba nakazów powstrzymania się sprawcy od kontaktów z ofiarą przemocy — Liczba rodzin i osób objętych dozorem kuratora sądowego z tytułu przemocy w rodzinie. — Liczba wniosków kierowanych do prokuratury o wszczęcie postępowania wobec sprawców przemocy w rodzinie.
2.	Udzielanie pomocy i wsparcia dzieciom, i dorosłym będącym ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie i w środowisku zamieszkania.	- Podejmowanie interwencji kryzysowej, -Prowadzenie doradztwa na rzecz ofiar przemocy w ramach działania punktów konsultacyjno – informacyjnych finansowanych w ramach GPPiRPA - Poradnictwo medyczne, psychologiczne, rodzinne, prawne. - Obdukcja lekarska - upowszechnianie informacji o Ogólnopolskim Telefonie Kryzysowym	— Liczba interwencji kryzysowych, — Liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą — Liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem, — Liczba podmiotów prowadzących poradnictwo psychologiczne, rodzinne i prawne, — Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart”. — Liczba rodzin w których odizolowano sprawcę przemocy od ofiary

		- Realizowanie procedury „Niebieskiej Karty”. - Wdrażanie alternatywnych form wsparcia dla osób krzywdzonych przemocą, np. asystent rodziny (przygotowany do pracy z rodziną dotknięta przemocą). - Udzielanie pomocy finansowej poprzez przyznawanie świadczeń zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, - Praca socjalna – bezpośredni kontakt pracownika socjalnego z osobą doznającą przemocy, w celu wzmacniania jej do podejmowania działań poprawiających sytuację, - Zapewnienie miejsc interwencyjnych osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w schroniskach, w hostelach. - Udzielenie bezpiecznego schronienia dzieciom – ofiarom przemocy (rodziny zastępcze pełniące zadania pogotowia rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego	— Liczba wniosków kierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego — Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ze względu na przemoc w rodzinie. — Liczba osób objętych pomocą socjalną. — Liczba osób, którym udzielono schronienia. — Liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
--	--	---	--

		-Upowszechnienie programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.	
3.	Opracowanie oraz wdrażanie procedur postępowania wobec osób doznających przemocy i stosujących przemoc w rodzinie.	-Opracowanie standardów pracy z rodziną/ dzieckiem w sytuacji przemocy w rodzinie.	— Liczba podmiotów, w których wdrożono standardy/procedury.

Cel operacyjny 3

Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz zapobiegania przemocy i niwelowania jej negatywnych skutków

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki ewaluacji
1.	Umacnianie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami uczestniczącymi w realizacji Programu oraz współpracującymi w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	— Inicjowanie spotkań w ramach Zespołu przez poszczególnych jego członków. — Przestrzeganie Regulaminu Pracy Zespołu. — Podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym. — Współpraca z innymi specjalistami, organizacjami udzielającymi pomocy w sytuacji przemocy.	— Liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. — Liczba spraw rozpatrzonych przez grupy robocze. — Liczba i rodzaj podjętych inicjatyw w ramach zespołu interdyscyplinarnego — Liczba osób/instytucji współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym

Cel operacyjny 4.

Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki ewaluacji
1.	Organizacja specjalistycznych szkoleń dla grup zawodowych realizujących zadania w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	— Badanie potrzeb szkoleniowych. — Realizacja szkoleń, warsztatów umożliwiających podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji i organizacji uczestniczących w Programie, w tym przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych. — Organizowanie warsztatów ukierunkowanych na współpracę interdyscyplinarną. — Zapewnienie dostępu do supervizji	— Liczba i tematyka przeprowadzonych warsztatów/szkoleń. — Liczba uczestników warsztatów/szkoleń.

VI. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

- Dostarczenie mieszkańcom Gminy Wolbórz wiedzy o zjawisku przemocy domowej poprzez przygotowanie i kolportaż ulotek tematycznych
- Utworzenie bazy danych dotyczącej osób krzywdzonych, stanowiącej system gromadzenia, przetwarzania i wymiany informacji oraz danych o zjawisku przemocy domowej dla instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności do bezpłatnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy.
- Zorganizowanie specjalistycznych szkoleń dla osób świadczących pomoc rodzinom z problemem przemocy w rodzinie, zapewniając lepszą jakość i efektywność w pracy.
- Umocnienie działań Zespołu Interdyscyplinarnego integrującego system współpracy, komunikacji i przepływu informacji między instytucjami i organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Opracowanie standardów pracy z rodziną/ dzieckiem w sytuacji przemocy w rodzinie.
- Opracowanie raportu z badania dotyczącego zjawiska przemocy w rodzinie
- Przygotowanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu.

Podstawowe akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483).
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.),
- 4) Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz. U. 1982 nr 35 poz. 230 z późn. zm.)

- 5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie Procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. nr 209 poz. 1245).
- 6) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016,
- 7) Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015,
- 8) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Wolbórz w 2013 r.,